

הפקולטה למדע הרווחה והבריאות
كلية علوم الرفاه والصحة
החוג לסייעוד וקדם التمريض ע"ש צ'ריל ספנסר
Faculty of Social Welfare & Health Sciences
The Cheryl Spencer Department of Nursing

הגישה ההוליסטית בסייעוד ושיקום: סוגיות ויישומים קליניים

השלמה לתואר ראשון לאחים ואחיות מוסמכות

שנת הלימודים תשע"ד

קורס מס': 01ב290.1749

מרצה: ד"ר ביאטריס שחם, PhD, RN

מטרת הקורס היא להעמיק בסוגיות הוליסטיות טיפוליות בסייעוד ושיקום. הקורס יעסוק באינטראקציה בין גוף, נפש וסביבה והשפעתם על בריאות האדם: נבחן את מקומם של הערכות, משאבים אישיים ואישיותיים, אסטרטגיות התמודדות והשלכתם על איכות החיים של חולים במהלך מחלתם. כמו כן, נדון ביישומי המודל הביו-פסיכו-סוציאלי על בסיס ידע קליני ומחקרי.

תכנים:

- התפתחות המודל הביו-פסיכו-סוציאלי של בריאות (WHO, 2002)
- הכרה וניתוח מושגים המרכיבים את המודל הביופסיכוסוציאלי
- הכרה וזיהוי משאבים אישיים ואישיותיים
- הכרה וזיהוי משאבי סביבה
- מדדי תוצאות
- ישום המודל בפרקטיקה

מבנה הקורס:

2 שעות שבועיות, ביום א' בין השעות 16.00 - 18.00.

מתודולוגיה

הרצאות פרונטאליות, צפייה בסרטים, לימוד עצמי.

דרישות הקורס:

השתתפות בשיעורים וחומר קריאה חובה 20%
קריאת מאמרים – המאמרים המסומנים ב-* הם מאמרי חובה!

הערכה

מבחן אמריקאי מסכם בתום הסמסטר 80%

פרוט התכנים

שיעור	תכנים
1	מבוא, מושגים והגדרות
2	המודל הביו-פסיכו-סוציאלי של בריאות וחולי
3-4	לחץ ובריאות
5	הערכה וייצוג מחלה
6	הבדלים אינדיבידואלים: הכרה וזיהוי משאבים אישיים
7-8	הבדלים אינדיבידואלים: הכרה וזיהוי משאבים אישיותיים
9	הבדלים אינדיבידואלים: הכרה וזיהוי משאבים סביבתיים
10-11	דרכי התמודדות עם לחץ ומחלה
12-13	התאוששות, שיקום והחלמה

רשימת מקורות:

שיעור 1- מבוא, מושגים והגדרות

*[Klagsbrun J.](#) (2001). Listening and Focusing: Holistic Health Care Tools for Nurses.
Nursing Clinics of North America, 36.

[Milner, Jill](#) . (2003). compassionate care nursing with meaning: incorporating holism into nursing practice.
http://findarticles.com/p/articles/mi_qa3932/is_200311/ai_n9325377/.

שיעור 2- המודל הביו-פסיכו-סוציאלי של בריאות וחולי

הפקולטה למדע הרווחה והבריאות
كلية علوم الرفاه والصحة
החוג לסייעוד וקדם التمريض עייש ציריל ספנסר
Faculty of Social Welfare & Health Sciences
The Cheryl Spencer Department of Nursing

*Kearney, P.M. (2004). International Classification of Functioning, Disability and Health and nursing. [Journal of Advanced Nursing](#), 46, 162-170.

שיעור 3- לחץ ובריאות

*Thornton, L., Andersen, B. & Carson, W. (2008). Immune, endocrine, and behavioral precursors to breast cancer recurrence: a case-control analysis. [Cancer Immunology, Immunotherapy](#), 57, 1471-1481.

שיעור 4- לחץ ובריאות

לזרוס, ר. & לזרוס, ב. (2001). רגש והגיון: להבין את הרגשות שלנו. הוצאת זמורה-ביתן, תל-אביב.

שיעור 5- הערכה וייצוג מחלה

*Lord, S., & Robertson, N. (2005) The role of patient appraisal and coping in predicting distress in IVF. [Journal of Reproduction and Infant Psychology](#), 23, 319-332.

שיעור 6- הערכה והבדלים אינדיבידואליים: הכרה וזיהוי משאבים אישיים

*אנטונובסקי, א. (1998). המודל הסלוטווגני כתיאוריה מכוונת בקידום בריאות. מגמות ל"ט, 170-181.

שיעור 7- הערכה והבדלים אינדיבידואלים: הכרה וזיהוי משאבים אישיותיים

*Ironson, G. H., O'Cleirigh, C., Weiss, A., Schneiderman, N., & Costa Jr. P.T. (2008).
Personality and HIV disease
progression: Role of NEO-PI-R openness, extraversion, and profiles of engagement,
Psychosomatic Medicine, 70, 245-253.

שיעור 8- הערכה והבדלים אינדיבידואלים: הכרה וזיהוי משאבים אישיותיים

*Pais-Ribeiro J., da Silva A., Martins, Meneses R. F., Falco, C. (2007). [Relationship between optimism, disease variables, and health perception and quality of life in individuals with epilepsy.](#) *Epilepsy and Behavior*, 11, 33-8.

Gerard J. Molloy, G.J, Randall, G., Wikman, A., Perkins-Porras, L, Nadine Messerli-Bürgy, N. & Andrew Steptoe, A. (2012) Type D Personality, Self-Efficacy, and Medication Adherence Following an Acute Coronary Syndrome. *Psychosomatic Medicine*, 74, 100-106.

שיעור 9- הערכה והבדלים אינדיבידואלים: הכרה וזיהוי משאבים סביבתיים

*קוליק, ל., וקרונפלד, מ. (2003). ניבוי הסתגלות למחלת סרטן השד: תרומתם של משאבים אישיים ושל יחוס סיבתיות למחלה. *חברה ורווחה*, כג' (1), 75-100.

[Von Ah D, Kang DH, Carpenter JS.](#)(2007). Stress, optimism, and social support: impact on immune responses in breast cancer. *Research in Nursing & Health*, 30, 72-83.

שיעור 10 - דרכי התמודדות עם לחץ ומחלה

*Mavros, M.N, Athanasiou,S., Gkegkes,I., Polyzos,K.A., Peppas,G. & Falagas,M.E.(2011). Do psychological variables affect early surgical recovery? *PLoS One*, 6, e20306.

הפקולטה למדע הרווחה והבריאות
كلية علوم الرفاه والصحة
החוג לסייעוד וקדם التمريض ע"ש ציריל ספנסר
Faculty of Social Welfare & Health Sciences
The Cheryl Spencer Department of Nursing

שיעור 11 - דרכי התמודדות עם לחץ ומחלה

*Folkman, S. (2001). Coping and health. In Jane S. Halonen and Stephan F. Davis (Eds.). *The many faces for psychological research in 21st century* (pp. 1-19). The society for the teaching of Psychology, Publishers.
<http://teachpsych.lemoyne.edu/teachpsych/faces/text/ch01.htm>

[Jacoby, A.](#), [Austin, J. K.](#) (2007). Social stigma for adults and children with epilepsy. *Epilepsia*, 48, 6-9.

שיעור 12 - התאוששות, שיקום והחלמה

*Waugh A, Fredrickson B, Taylor, S. (2008) Adapting to life's slings and arrows: Individual differences in resilience when recovering from an anticipated threat. *Journal of Research in Personality*, 42, 1031-1046.

שיעור 13 - התאוששות, שיקום והחלמה

*Vitali, SA. (2011) Finding quality of life despite MS: Harnessing Resilience. *The International MS journal*. 17, 94-99.